

Kärkihanke 3: Nopeutetaan siirtymistä työelämään (YO)

A) OPISKELIJAVALINTOJEN UUDISTAMINEN

Velvollisuus paikkojen varaamiseen ensimmäistä paikkaa hakeville tuli voimaan syksyllä 2016 alkaneen koulutuksen yhteishaussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on seurannut paikkojen varaamisen käyttöä ja vaikutusta. Sekä syksyllä 2016 että syksyllä 2017 alkaneen koulutuksen yhteishaussa paikkojen varaamisesta hyötyi noin 250 ensimmäistä paikkaa hakenutta. Kaikissa korkeakouluissa ja valtaosassa hakukohteista paikkoja varataan ensimmäistä paikkaa hakeville niin vähän, että sillä ei ollut vaikutusta valinnan tulokseen.

1.Miten korkeakoulu aikoo järjestää paikkojen varaamisen lisätäkseen ensimmäistä paikkaansa hakevien osuutta opiskelijoiksi valittavista?

2.Onko korkeakoulu kehittänyt opiskelijavalinnan kriteerejä niin, että koulutusalojen sukupuolisegregaatiota voidaan purkaa? Mitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut opiskelijavalinnoissa ja niiden kehittämisessä korkeakoulutasolla ja valtakunnallisesti?

1. Miten korkeakoulu aikoo järjestää paikkojen varaamisen lisätäkseen ensimmäistä paikkaansa hakevien osuutta opiskelijoiksi valittavista?

Todistusvalinta on laajamittaisesti otettu käyttöön teknillistieteellisen alan ohella myös kauppatieteellisen alan valinnoissa.

Aalto on aktiivisesti mukana alakohtaisissa valintojen kehitysprojekteissa sekä osallistuu valtakunnallisiin valintojen kehityshankkeisiin (nk. kärkihankeprojektit).

Valintakokeiden keventäminen kaikilla aloilla ja vahva perustuminen toisen asteen opintoihin (valintakokeet eivät edellytä pitkäaikaista valmistautumista) vahvistaa osaltaan ensikertalaishakijoiden osuutta.

2. Onko korkeakoulu kehittänyt opiskelijavalinnan kriteerejä niin, että koulutusalojen sukupuolisegregaatiota voidaan purkaa? Mitä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyviä haasteita korkeakoulu on tunnistanut opiskelijavalinnoissa ja niiden kehittämisessä korkeakoulutasolla ja valtakunnallisesti?

Aalto-yliopisto huolehtii edelleen saavutettavien ja esteettömien prosessien ja materiaalien toteuttamisesta ja jatkokehityksestä. Asioiminen on mahdollista sekä kansalliskielillä että englanniksi.

Opiskelijavalintojen kehitystyössä on kiinnitetty huomiota opiskelijavalintojen läpinäkyvyyteen sen eri vaiheissa, erityisesti niissä hakukohteissa, joissa valintamenettely on moniportainen.

B) TOISEN ASTEEN KOULUTUKSEN JA KORKEA-ASTEEN KOULUTUKSEN VÄLISEN YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN

3.Mitä uusia yhteistyökäytäntöjä korkeakoululla on toisen asteen kanssa? Valmisteleeko korkeakoulu uusia yhteistyömalleja toisen asteen kanssa?

Aalto-yliopisto lisää lapsille ja nuorille suunnattua tarjontaansa. Uusi konsepti Aalto-yliopisto Junior kokoaa

yhteen Aallon tieteen, taiteen, yrittäjyyden, johtamisen, matematiikan ja teknologian osaamisen ja tarjoaa niihin perustuvaa toimintaa lapsille ja nuorille niin kouluissa kuin yliopiston kampuksella.

Koulujen kanssa tehtävällä yhteistyöllä on Aalto-yliopistossa pitkät perinteet esimerkiksi LUMA-toiminnassa. Koululuokille on järjestetty toiminnallisia opintokäyntejä, ja oppitunneille on ollut mahdollista tilata tutkijavierailuja. Tarjolla on ollut myös mm. erilaisia tiedetapahtumia ja -luentoja. Tulevaisuudessa Aalto-yliopisto Junior järjestää lapsille ja nuorille entistä enemmän esimerkiksi leirejä, harrastuskerhoja ja erilaisia teematapahtumia.

Lapsille ja nuorille suunnatun toiminnan tavoitteena on auttaa heitä löytämään kiinnostuksensa kohteet ja täyden potentiaalinsa sekä hyödyntämään niitä elämässään ja yhteiskunnassa. Lisäksi halutaan madaltaa kynnystä yliopistomaailman ja lasten ja nuorten välillä. Tästä on esimerkkinä Aallon ja Espoon kaupungin yhdessä kehittämä Koulu palveluna -konsepti, jossa korkeakoulut, lukiot ja yritykset tekevät päivittäin yhteistyötä. Yhteisiä voivat olla niin tilat kuin opetus ja erilaiset hankkeetkin. Haukilahden lukio on ollut Otaniemen kampuksella vuoden ja Pohjois-Tapiolan lukio viime syksystä alkaen.

Jatkossa myös Aallon LUMA-toiminta ja LUMA-keskus Aalto toimii Aalto-yliopisto Juniorin nimen alla. Samoissa tiloissa toimii myös Biofilia, joka on biotaiteen kentälle keskittyvä tutkimus- ja opetuslaboratorio. Aalto-yliopisto Junior saa Biofilialta asiantuntemusta biotaiteeseen ja -teknologiaan liittyvissä aiheissa. Biofiliassa toimiville taiteilijoille avautuu puolestaan Aalto-yliopisto Juniorin kautta yhteyksiä koulumaailmaan.

C) DIGITAALISET OPPIMISYMPÄRISTÖT, VERKKO-OPETUS-TARJONTA JA DIGITAALINEN KOULUTUSYHTEISTYÖ JA DIGIPEDAGOGINEN OSAAMINEN

4. Onko korkeakoulu käynnistänyt uusia, edellisellä kierroksella raportoimattomia digitaalisten oppimisympäristöjen, korkeakoulujen yhteisen tai vastavuoroisesti järjestetyn opintotarjonnan, yhteisen oppimateriaalituotannon, digipedagogisen osaamisen arvioinnin ja kehittämisen tai avoimen opintotarjonnan kehittämishankkeita?

5. Mitä mahdollisuuksia korkeakoulu on tunnistanut yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi digitaalisessa opetuksessa?

4. Onko korkeakoulu käynnistänyt uusia, edellisellä kierroksella raportoimattomia digitaalisten oppimisympäristöjen, korkeakoulujen yhteisen tai vastavuoroisesti järjestetyn opintotarjonnan, yhteisen oppimateriaalituotannon, digipedagogisen osaamisen arvioinnin ja kehittämisen tai avoimen opintotarjonnan kehittämishankkeita?

Digitaalisen opetuksen ja oppimisen strategiahanke, Aalto Online Learning (A!OLE, <https://onlinelearning.aalto.fi/>), on sateenvarjo, jonka alla toteutetaan koordinoitusti lukuisia kehityshankkeita, jotka edistävät verkko-opiskelualustojen, opetus- ja arviointimenetelmien, sähköisen oppimateriaalin ja verkkopedagogiikan kehitystä. Vuosina 2016-2017 on toteutettu Aalto-yliopiston kaikissa korkeakouluissa sekä kielikeskuksessa yhteensä yli 80 pilottihanketta, joissa kehitetään sulautuvaa ja verkko-opetusta yli 100 kurssilla lähes 200 opettajan voimin. Pieni osa hankkeista jatkuu vuoden 2018 keväällä ja lisäksi vuonna 2018 on jo käynnistynyt tai käynnistyy n. 50 uutta hanketta.

Pilottivalinnoissa tärkeänä kriteerinä on hankkeiden vaikuttavuus (niiden opiskelijoiden määrä, joita uudistus koskee sekä oppimiskokemuksen laadullinen nostaminen). Lähes kaikki pilottihankkeet liittyvät nykyisten kurssien kehittämiseen tuottaen niille ensisijaisesti uudenlaista verkossa olevaa sisältöä, kuten lyhyitä opetusvideoita, automaattisesti tarkistettavia tehtäviä, sähköisiä vuorovaikutteisia oppikirjoja, tai lisättyyn tai virtuaalitodellisuuteen pohjautuvia oppimateriaaleja. Nämä ovat mahdollistaneet lukuisilla kursseilla uudenlaisia pedagogia ratkaisuja, joissa on korostunut erityisesti luento-opetuksen vuorovaikutteisuuden lisääminen mm. käännetyt opetuksen (flipped classroom) avulla. Lisäksi hankkeilla on tuettu sitä, että opettajat voivat keskittyä enemmän opiskelijoiden ohjaamiseen, kun harjoitustehtävien tarkastamiseen kuluvaa aikaa on voitu automatisoinnin tai verkossa tapahtuvan perusasioiden itseopiskelun avulla vähentää.

Jo päättyneiden hankkeiden osalta on saatu rohkaisevasti paljon parempaa opiskelijapalautetta. Keväällä 2017 Aalto-yliopiston ylioppilaskunta myös palkitsi koko strategisen kehityshankkeen v. 2016 oppimisen edistämisteko -palkinnolla.

Keskeinen osa Aalto Online Learning -hanketta on mukana olevien opettajien (tällä hetkellä jo yli 200) verkostoituminen keskenään erilaisia verkko-opetuksen työpajoissa, forum-keskusteluissa ja kaikille aaltolaisille suunnatuissa opetuksen teemapäivässä, joita järjestetään kahdesti vuodessa. Hanke kutsuu sekä kotimaisia että kansainvälisiä verkko-opetuksen asiantuntijoita vierailulle tuomaan uusia näkökulmia hankkeen toteutukseen. Näillä tavoitellaan parhaiden käytäntöjen jakamista, vertaistuen rakentamista opettajien kesken sekä uusien opettajien innostamista mukaan uudistamaan opetustaan verkoston jäsenten kanssa.

Virtuaalisten oppimisympäristöjen kehittämisessä huomioidaan myös käytettävyys ja saavutettavuus. Aalto-yliopistossa toteutetaan open content -periaatetta mahdollisimman laajasti osana yliopiston strategista tavoitetta opetus- ja oppimateriaalin avoimesta jakamisesta. Monissa pilottihankkeissa on yhtenä tavoitteena tuottaa myös kaikille avoimia verkkokursseja tai -oppimateriaaleja.

Saavutettava tieto- ja viestintäympäristö, (Stivi) -suositus otetaan huomioon yliopiston digitaalisen viestinnän ohjeistuksissa.

Verkko-opiskelun kehitys on olennainen osa yliopiston digitalisaatiohanketta. Verkko-opiskelupilotit toteutetaan osana yliopiston IT-arkkitehtuurin kokonaisratkaisua, mikä mahdollistaa kestävä ja kustannustehokkaan lopputuloksen.

Aalto-yliopisto on mukana koti- ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa, jotka mahdollistavat ja edistävät osaltaan opiskelijoiden osallistumista ristiin eri korkeakoulujen opetukseen. Kielten opetuksessa on käynnistetty systemaattinen opetusyhteistyö Metropolia Ammattikorkeakoulun ja Helsingin yliopiston kanssa erityisesti harvinaisten kielten opetuksen osalta.

Aalto tekee aktiivista yhteistyötä Jyväskylän yliopiston kanssa, jossa on ollut laajaka e-Education -kehityshanke käynnissä jo useita vuosia. Opettajavierailuilla on etsitty uusia yhteistyömuotoja ja ideoita opetuksen kehittämiseen. Aalto on mukana kehittämässä yhdessä vuorovaikutteisten sähkökirjojen kehitysalustaa TIM, joka on Jyväskylässä laajassa käytössä ja Aallossa useiden pilottien toiminnan pohjana.

Näiden lisäksi on meneillään useita kansallisen tason verkko-opetuksen kehityshankkeita, kuten matematiikan ja fysiikan Abacus-verkostohanke, joka kehittää oppimateriaalia, erityisesti tehtäviä yhteiseen käyttöön ja jos'sa ovat mukana kaikki yliopistot ja useimmat ammattikorkeakoulut. Tietotekniikan alueella on yhteistyötä

monien yliopistojen kesken. Syksyllä 2017 laadittiin laajalla verkostolla yhteinen tietotekniikan, matematiikan ja fysiikan alueen hakemus "Älykkäät oppimisympäristöt" hallituksen kärkihankehakuun, jossa on tarkoitus levittää eri opetusteknologioita ja sisältöjä verkoston sisällä.

Aalto-yliopisto on mukana partnerina kauppatieteellisen alan yhteistyönä toteutettavassa liiketalouden sivuaineessa (MOOC-toteutus). Lisäksi Aalto-yliopisto koordinoi digiJouJou-hanketta (kotimaisten kielten joustava oppiminen ja ohjaus tulevaisuuden työelämän tarpeisiin), jossa tavoitteena on luoda kotimaisten kielten opetukseen ja ohjaukseen uutta monimuotoista ja monimediaista pedagogiikkaa. Suomen kielen opetuksen MOOC-kurssi on saanut tuhansia osallistujia ympäri maailmaa. Yksittäisiä MOOC-kursseja tietotekniikan ja matematiikan alueella on useita.

Liiketalouden digitaalinen sivuaine ja digiJouJou saivat rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustushaussa vuonna 2016.

5. Mitä mahdollisuuksia korkeakoulu on tunnistanut yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi digitaalisessa opetuksessa?

Saavutettavan oppimisen toimeenpanosuunnitelmassa vuosiksi 2015-2017 on mukana toimenpiteitä, jotka koskevat mm. palveluja, oppimis- ja työympäristöjä, opetusjärjestelyjä ja oppimistilanteita sekä virtuaalista ja fyysistä ympäristöä. Saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden perusteet otetaan huomioon opettajien ja muun henkilöstön työssä, toiminnassa ja osaamisen kehittämisessä.

Aalto-yliopiston korkeakoulut vastaavat yhdessä Aalto First year experience (AFYE) -ryhmän kanssa saavutettavuusasioiden sisällyttämisestä opiskelijoiden opintojen aloitukseen ja tutorointiin. Myös henkilökohtaisten oppimisjärjestelyiden ohjeistusta tarkistetaan parhaillaan Aalto-yliopistossa.

Aalto-yliopiston hallituksen kesäkuussa 2017 hyväksymissä toimintaperiaatteissa todetaan Aalto-yliopiston edellyttävän työntekijöiltään ja opiskelijoiltaan hyvää käyttäytymistä ja tasa-arvoisuutta. Aalto-yliopisto ei hyväksy minkäänlaista epäasiallista kohtelua, kiusaamista tai sukupuolista häirintää.

D) OPINTOJEN YMPÄRIVUOTISTAMINEN

6. Miten korkeakoulu huolehtii ympärivuotisesta opintotarjonnasta siten, että opiskelija voi suorittaa opintoja joustavasti esimerkiksi kesäopintoina? Kuinka laajasti järjestätte eri aloilla tutkinto-opiskelijoille ajan ja paikan suhteen joustavia opintoja, esimerkiksi verkko-opintoja ja intensiivikursseja?

Aalto-yliopiston kesäopetustarjontaan on lisätty vuonna 2017 yrittäjyysaiheinen sivuaine ja 2018 "Autonomous ships" -kesäkoulu, jota tarjotaan myös FITech-yhteistyöyliopiston kautta. Kandidaattivaiheen opinnäytetyön suorittaminen kesällä mahdollistetaan yliopiston kaikilla aloilla. Lisäksi opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua yrittäjyys- ja startup -harjoitteluohjelmiin. Kesäkoulutarjontaa on lisätty yhteistyössä European Institute of Innovation & Technology (EIT) -toimijoiden kanssa. Harjoitteluohjelmien ja kesäkoulujen markkinointia on lisätty. Kauppatieteen alan kesäopinnot järjestetään kokonaisuudessaan avoimen yliopiston kautta.

Tämän lisäksi avoimenyliopiston tarjonta on avointa kaikille pohjakoulutuksesta riippumatta.

E) MUUTA

7.Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

8.Millaisia toimenpiteitä on meneillään aiempien opintojen tai muutoin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

7. Mitä muita toimenpiteitä on meneillään tai harkitaan työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi?

Aalto-yliopistossa on käynnistetty opintojen etenemisen seurantaohjelma, jossa on mukana niin ohjauksellisia, kuin opintojen rakenteisiin ja aikataulutukseen liittyviä kehityshankkeita. Opintojen etenemisen tehostamiseksi menettelytapoja ja asiointiprosesseja tarkastellaan ja kehitetään myös osana digitalisaatiokehitystä.

Aalto-yliopisto koordinoi kansallista YTYÄ-hanketta (YTYÄ, Yrittäjyyden, yrittäjämäisen toiminnan ja työelämäosaamisen edistäminen), jonka tavoitteena on lisätä yrittäjyyskoulutusta kaikille opiskelijoille kuudessa yliopistossa ja yhdessä ammattikorkeakoulussa. YTYÄ-hanke sai opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitusta erityisavustushaun kautta kaudelle 2017-2019.

8. Millaisia toimenpiteitä on meneillään aiempien opintojen tai muutoin hankitun osaamisen tunnustamisen parantamiseksi?

Aalto-yliopisto päivittää parhaillaan ohjeistustaan aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisesta ja tunnustamisesta. Tätä työtä tukemaan on todettu tarve tarkistaa koulutusohjelmien osaamistavoitekuvaukset, jotta työelämätaitoihin, yrittäjämäiseen ajattelutapaan ja yrittäjyyteen sekä innovaatiokyvykkyyteen liittyvät osaamisodotukset on kuvattu riittävän selkeästi.

Työelämätaitojen ja oppimisen strategiahankkeessa (Learning Challenge Aalto) pilotoidaan ja konseptoidaan systemaattisesti työelämätaitojen integroimista opetuksen toteutukseen. Työelämätaitojen integroiminen opintoihin mahdollistaa monia erilaisia toteutusmuotoja, esimerkiksi projekti- ja case-kurssit, työelämässä tehdyt gradut ja opinnäytetyöt, sekä ketterän yhteistyön työelämän tahojen kanssa. Strategiahanke edistää pedagogiikan ja monitieteellisen opetuksen kehitystä, sekä uusien työelämän ja yliopiston välisien yhteistyömuotojen kehittämistä. Vuonna 2017 toteutettiin Aalto-yliopiston kaikissa korkeakouluissa yhteensä 11 pilottia ja vuonna 2018 on aloittanut 7 pilottia, joita haetaan vuoden alkuvaiheessa lisää.

Useilla Aalto-yliopiston kursseilla on käytössä vaihtoehtoisia suoritustapoja, jotka mahdollistavat paitsi erilaisten oppimistyylien huomioimisen, myös ajasta ja paikasta riippumattomia suoritustapoja. Osana digitaalisen opetuksen ja oppimisen strategiahanketta (A!OLE), on pilotoitu erilaisia digitaalisia opetus- ja oppimistratkaisuja ja lisäksi rakennetaan uusia mahdollisuuksia itsenäiseen verkkoavusteiseen opiskeluun. Joustavat tavat opintojen suorittamiseen mm. ilta-aikana sekä verkossa toteutuvat myös avoimen yliopiston kautta.

Joustavat tavat opintojen suorittamiseen ilta-aikana, kesäisin sekä verkossa toteutuvat myös avoimen yliopiston kautta.

Aalto-yliopiston opetus on jäsennetty viiteen opetusperiodiin, josta erityisesti viidettä opetusperiodia käytetään intensiivikurssien toteutukseen. Yliopisto käyttää opetuksessaan asiantuntijoina koti- ja kansainvälisiä sidosryhmien edustajia. Tyypillisesti tällaiset, vierailuluennoitsijoita käyttävät syventävät opinnot, järjestetään intensiiviopetuksena.